

L'ACTIVITAT TURÍSTICA ALS PAÏSOS MEDITERRANIS DURANT L'ANY 2018

1. Introducció

En el present treball s'ha analitzat l'evolució de l'activitat turística durant el present any 2018 a diferents països del mediterrani: **França, Itàlia, Grècia, Turquia o Tunísia**. El passat 2017 va ser un any on moltes destinacions varen batre rècords d'afluència turística i, del què es desprèn de l'anàlisi de les xifres d'afluència i de despesa, el present any per a moltes es presenta com una continuació d'aquesta embranzida.

2. Espanya i Itàlia, l'excepció en un entorn mediterrani que creix amb xifres de dos dígit

Els cinc estats de la conca mediterrània amb més afluència de turistes internacionals (França, Espanya, Itàlia, Turquia i Grècia) han presentat durant els primers mesos de l'any -dels quals l'Organització Mundial del Turisme disposa ja de xifres oficials- dues tendències clarament diferenciades:

- D'una banda, **França, Grècia i Turquia** presenten xifres de creixement de dos dígit. És la tendència majoritària als països de la regió, continuació de la registrada el 2017.
- D'altra banda, **Espanya (2,3%) i Itàlia (0,3%)**, presenten una tendència cap a l'estancament o el creixement molt moderat, tot i que cal tenir en compte que aquests dos països partien de xifres extraordinàriament elevades el 2017.

Xifres al voltant del 3% de creixement en l'arribada de turistes són les que la European Travel Commission preveu per als països del sud d'Europa per als anys 2019 i 2020,¹ de manera que el comportament dels mercats espanyol i italià, com a mercats més madurs, podria ser una anticipació d'aquesta futura tendència regional.

Arribades internacionals de turistes als principals països mediterranis

	any sencer (xifres en milers)			variació interanual (%)		2018-2017 (fins abril/maig)
	2015	2016	2017	2016-2015	2017-2016	
França	84.452	82.700	86.918	-2,1	5,1	11,2
Espanya*	68.175	75.315	81.786	10,5	8,6	2,3
Itàlia	50.732	52.372	58.253	3,2	11,2	0,3
Turquia	39.479	30.289	37.601	-23,3	24,1	33,2
Grècia	23.599	24.799	27.194	5,1	9,7	11,5
Catalunya	17.388	18.139	19.118	4,4	5,4	-1,9
Croàcia	12.683	13.809	15.593	8,9	12,9	11,1
Marroc	10.177	10.332	11.314	1,5	9,5	-3,4
Egipte	9.139	5.258	8.157	-42,5	55,1	33,2
Tunísia	5.359	5.724	7.052	6,8	23,2	20,9
Albània	3.784	4.070	4.643	7,5	14,1	7,0
Xipre	2.659	3.187	3.652	19,8	14,6	14,5
Israel	2.799	2.900	3.613	3,6	24,6	22,2
Eslovènia	2.707	3.032	3.586	12,0	18,3	13,6
Malta	1.783	1.966	2.274	10,2	15,7	18,1

¹ European Travel Commission: ["European Tourism in 2018: Trends and Prospects"](#).

Montenegro	1.560	1.662	1.877	6,6	12,9	22,1
Líban	1.518	1.688	1.857	11,2	10,0	5,0
Bòsnia i Hercegovina	678	777	922	14,6	18,7	17,9

* Les dades d'Espanya inclouen també les dades referents a Catalunya.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del "World Tourism Barometer. Volume 16, Issue 3 (June 2018)", i "Tourism Highlights. 2018 Edition", ambdós elaborats per l'UNWTO (cal tenir en compte que les sèries poden estar calculades seguint diferents metodologies segons l'Estat), i de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

3. Recuperació de les destinacions del mediterrani oriental

El 2017 havia estat ja un any extraordinari per la regió. Enguany s'està consolidant una forta tendència a l'alça dels països que en anys anteriors més havien patit els efectes del terrorisme i les tensions geopolítiques, actualment més apaivagades i amb certa calma. **Egipte, Turquia i Tunísia** estan creixent a ritmes superiors al 30% els dos primers, i al 20% el darrer.

La quota de mercat que estan recuperant aquests països va en detriment dels fluxos cap a destinacions que els anys anteriors havien rebut "prestats" els turistes que n'havien marxat. Aquest fet es dona tant en la demanda directa com en la demanda intermediada pels operadors turístics estrangers, que es redirigeix altra vegada cap aquests països del mediterrani oriental on poden contractar amb majors marges de negoci que a Espanya o Itàlia.²

En el quadre següent es pot veure quins són els països amb un creixement interanual més elevat durant els primers mesos de 2018, amb Turquia i Egipte al capdavant:

Arribades internacionals de turistes als principals països mediterranis

	any sencer (xifra en milers)	variació interanual (%)
	2017	2018-2017 (fins abril/maig)
Turquia	37.601	33,2
Egipte	8.157	33,2
Israel	3.613	22,2
Montenegro	1.877	22,1
Tunísia	7.052	20,9
Malta	2.274	18,1
Bòsnia i Hercegovina	922	17,9
Xipre	3.652	14,5
Eslovènia	3.586	13,6
Grècia	27.194	11,5
França	86.918	11,2
Croàcia	15.593	11,1
Albània	4.643	7,0
Líban	1.857	5,0
Espanya*	81.786	2,3
Itàlia	58.253	0,3
Catalunya	19.118	-1,9
Marroc	11.314	-3,4

* Les dades d'Espanya inclouen també les dades referents a Catalunya.

² Exceltur: "[Informe de perspectivas turísticas núm. 65 \(Balance empresarial del 2o trimestre de 2018 y expectativas para el verano de 2018\)](#)"

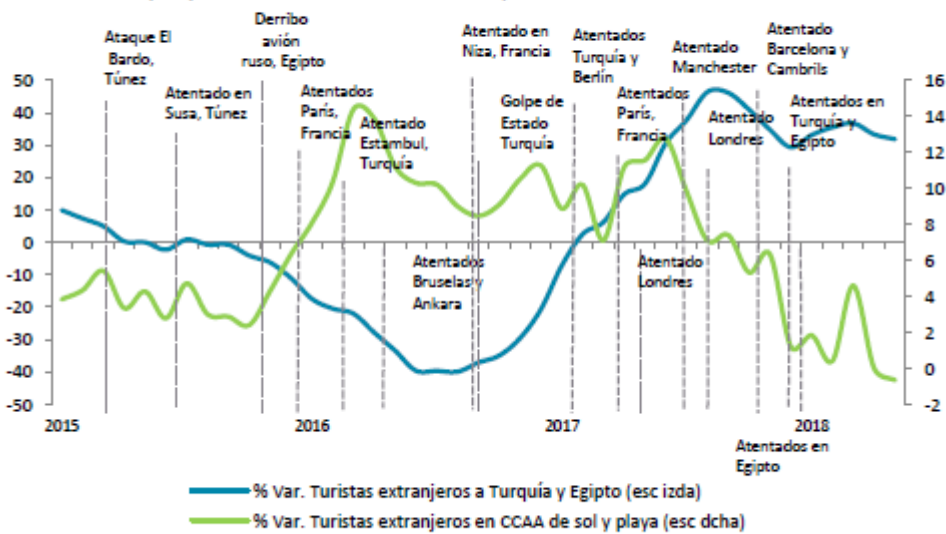
Font: elaboració pròpia a partir de les dades del "World Tourism Barometer. Volume 16, Issue 3 (June 2018)" i "Tourism Highlights. 2018 Edition", ambdós elaborats per l'UNWTO (cal tenir en compte que les sèries poden estar calculades seguint diferents metodologies segons l'Estat), i de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

D'acord amb el consens d'analistes d'Exceltur en el darrer informe de perspectives turístiques, el tercer trimestre de 2018 seguirà aquesta mateixa tònica, degut al descens del consum privat a Europa, que fa que els principals mercats emissors europeus primin amb més força les destinacions més barates.³

L'efecte de vasos comunicants dels fluxos de turistes entre els països del mediterrani oriental i el turisme espanyol és analitzat en el mateix informe de perspectives turístiques d'Exceltur⁴:

La inestabilidad geopolítica en los países competidores (*) y sus efectos sobre el sector turístico español (Var % llegada de turistas)

Fuente: elaborado por EXCELTUR a partir de Frontur (Turespaña e INE, OMT, CAMPAS, Banco Central de Turquía y Ministerio de Turismo de Túnez)

(*) Se estima el comportamiento en marzo y mayo de Egipto a partir de la variación presentada en el acumulado diciembre-febrero 2018/2017.

4. Les dades de Catalunya

Les dades que s'han mostrat a les dues taules anteriors mostren, fins a abril de 2018, una variació interanual negativa (-1,9%) en l'arribada de turistes internacionals a Catalunya. Les dades actualitzades, que inclouen ja les del mes d'agost, amplien la reducció a un -2,7%, alhora que la xifra per a l'Estat espanyol en conjunt passa a ser també negativa (-0,1%).

En una rèplica del patró regional mediterrani ja comentat, són les tres àrees que més turistes reben les que pitjors registres de creixement estan mostrant (Catalunya -2,7%, Balears -0,8% i Canàries -3%), mentre que a la resta de comunitats autònomes augmenta l'arribada de turistes, tot i que amb un increment molt moderat. Catalunya ha captat fins a agost del 2018 un 23,5% dels turistes internacionals arribats a Espanya, xifra superior a la registrada l'any 2017 (23,4%).⁵

En aquest context, són especialment destacables els indicadors de despesa dels turistes estrangers a Catalunya, molt superiors als que s'estan registrant a la resta de l'Estat:

³ Exceltur: "[Informe de perspectivas turísticas núm. 65 \(Balance empresarial del 2o trimestre de 2018 y expectativas para el verano de 2018\)](#)"

⁴ Ídem.

⁵ Observatori del Treball i Model Productiu: "[Sèries estadístiques d'afluència de visitants estrangers](#)"

Despesa dels turistes estrangers (taxes de variació acumulada període gener-agost)

	% de variació de la despesa total	% de variació de la despesa mitjana per persona	% de variació de la despesa mitjana diària per persona
Catalunya	6,7%	9,6%	11,4%
Comunitat Valenciana	4,3%	2,0%	2,0%
Comunitat de Madrid	2,5%	-1,1%	8,9%
Canàries	2,2%	5,4%	6,4%
Andalusia	1,1%	0,1%	4,0%
Balears	0,7%	1,5%	8,9%
Resta de comunitats autònomes	-1,6%	-6,8%	1,0%
Total estat espanyol	2,7%	2,8%	6,5%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

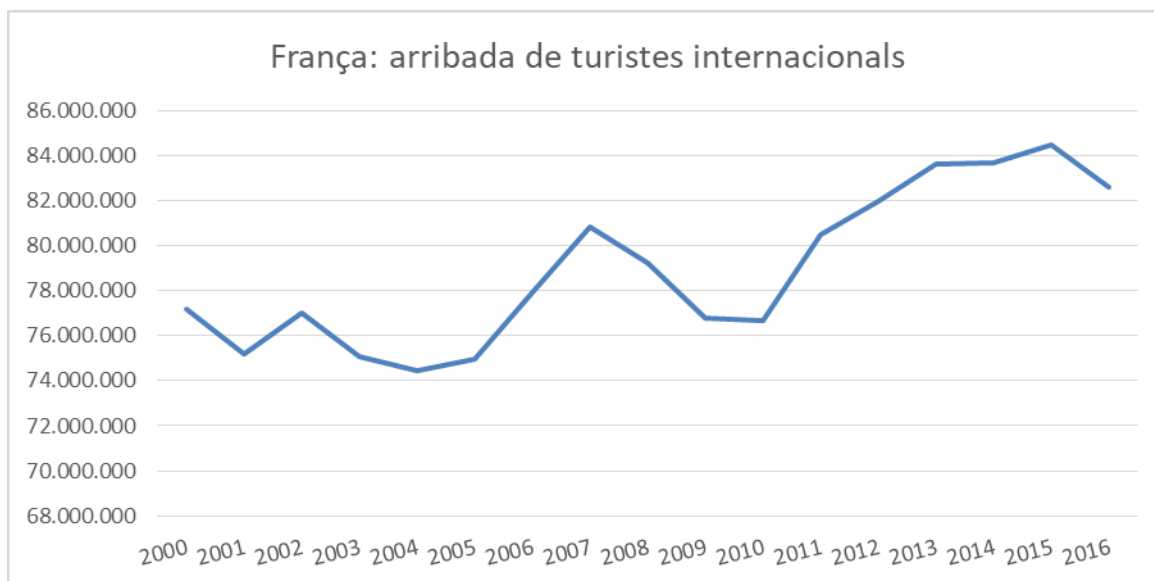
Malgrat la pèrdua en el nombre de turistes internacionals, Catalunya:

- augmenta en un 6,7% la despesa total realitzada per aquests turistes (quadriplica l'1,6 de l'Estat espanyol sense comptar-hi Catalunya);
- augmenta en un 9,6% la despesa mitjana per persona (un creixement 10 vegades superior al 0,9% registrat a la resta de l'Estat);
- Incrementa en un 11,4% la despesa mitjana diària per persona (doblant el 5,1% que registra l'Estat sense incloure les dades catalanes).

No es pot analitzar, doncs, el comportament del turisme internacional a Catalunya tenint en compte només les dades d'afluència, ja que les dades de despesa estan tenint una evolució molt satisfactòria. Aquesta tendència inversament proporcional en l'evolució de les dues magnituds caldrà veure com segueix desenvolupant-se en els propers mesos per confirmar si es tracta o no d'una tendència sostinguda que permeti confirmar un canvi de model.

5. Detall de l'evolució d'alguns dels principals països competidors:

5.1. França

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Banc Mundial.

L'arribada de turistes internacionals a França ha tingut un increment de l'11,2% els dos primers mesos de 2018 i un augment del 7,5% dels ingressos fins al mes de maig.

Després de les xifres rècord de 2015, els atemptats terroristes soferts al país van provocar un descens del 2% l'any següent. L'any 2017 es va tancar amb l'arribada de 86.918.000 turistes que, observant les sèries trimestrals, es constata una ràpida recuperació durant l'any passat, que s'estaria confirmant el 2018:

França

	% de variació interanual de les dades trimestrals				
	2017-T1	2017-T2	2017-T3	2017-T4	2018-T1
Arribada de turistes internacionals	3,7	12,0	7,1	11,8	nd
Ingressos per turisme internacional	4,1	5,5	12,3	12,8	9,7

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del "World Tourism Barometer. Volume 16, Issue 3 (June 2018)" elaborat per l'UNWTO.

→ Previsió:

Malgrat que els primers mesos de l'any indicaven una possible continuïtat del creixement amb dues xifres de l'últim trimestre de 2017, hi ha indicadors avançats que fan pensar que aquest creixement s'anirà moderant a mesura que avanci l'any:

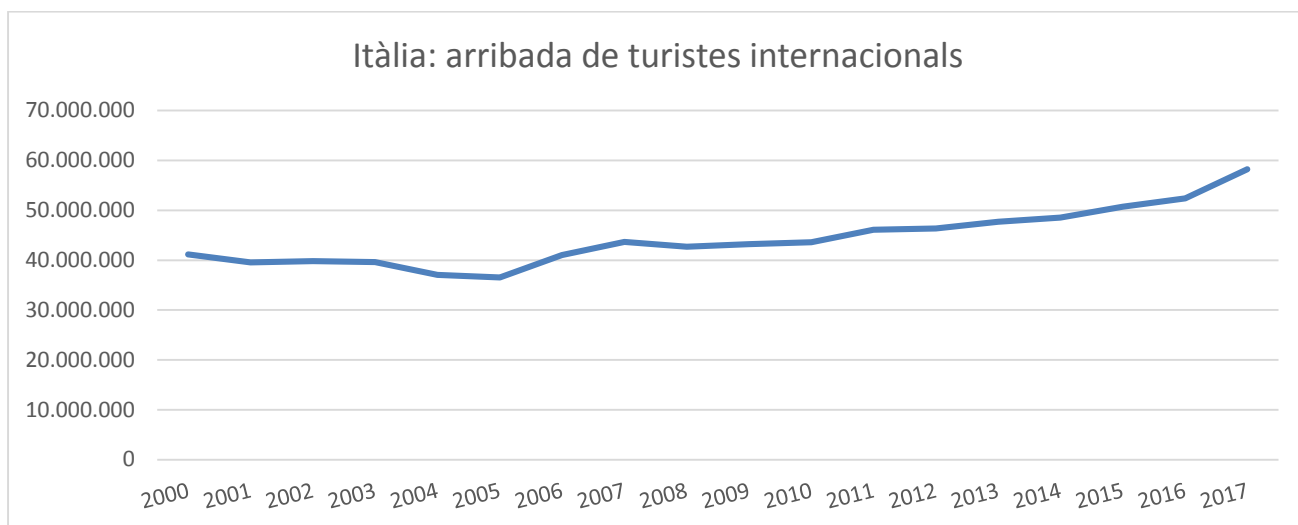
- el nombre de pernотacions dels turistes internacionals ha crescut el segon trimestre només un 4,5%.⁶
- les taxes d'ocupació als establiments hotelers han estat, en el període gener-agost, d'un 68,8%, xifra que suposa un 1,5% d'augment respecte el 2017.⁷
- les dades de trànsit aeri internacional acumulades fins al mes d'agost mostren un increment del 5,1% de les arribades respecte el mateix període de l'any anterior.⁸

⁶ Institut National de la Statistique et des études économiques: "[Au deuxième trimestre 2018, la fréquentation touristique ralentit \(+2,1 % sur un an, après +7,4 % au trimestre précédent\)](#)"

⁷ Union des métiers et des industries de l'hôtellerie: "[Observatoire Mensuel des performances hôtelières. Août 2018](#)"

⁸ Ministère de la Transition Ecologique et Solidaire: "[Tendancier: l'indicateur mensuel du trafic aérien commercial](#)"

5.2. Itàlia

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Banc Mundial.

Itàlia ha iniciat els primers mesos de 2018 amb una desacceleració important tant en el nombre de turistes com en els ingressos, tot i que cal tenir en compte que aquesta taxa de variació interanual es calcula a partir d'unes xifres de rècord de l'any 2017 (amb un creixement de gairebé el 12%):

Itàlia

	% de variació interanual de les dades trimestrals				
	2017-T1	2017-T2	2017-T3	2017-T4	2018-T1
Arribada de turistes internacionals	7,0	8,7	16,5	9,3	0,3
Ingressos per turisme internacional	2,5	6,2	9,8	10,1	2,3

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del "World Tourism Barometer. Volume 16, Issue 3 (June 2018)" elaborat per l'UNWTO.

→ Previsió:

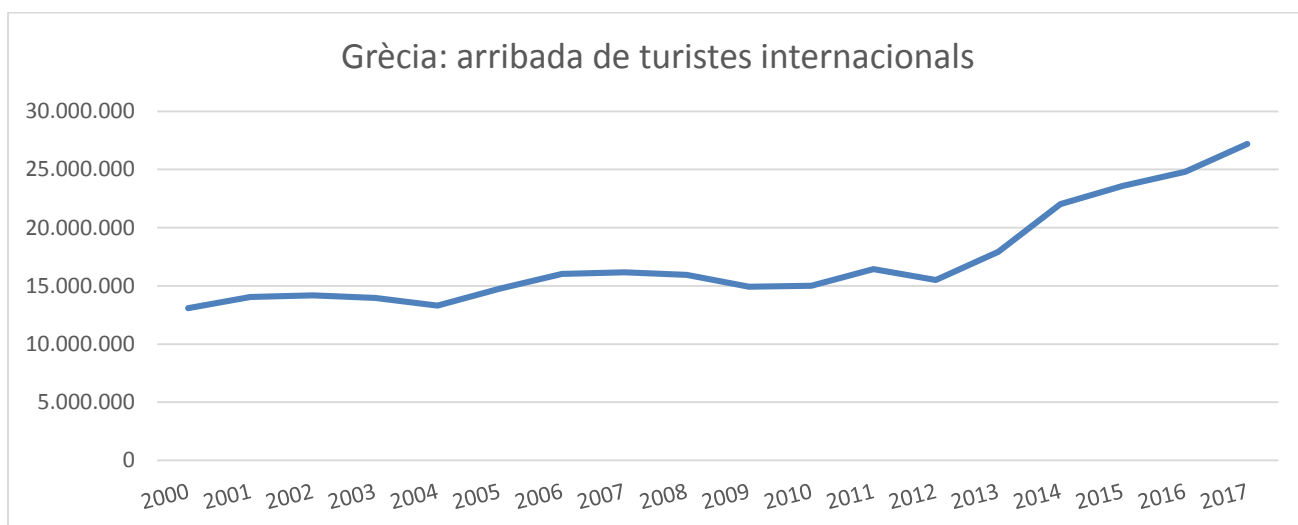
Els primers indicadors del segon i tercer trimestre de l'any mostren que el 2018 continuarà amb un creixement molt moderat:

- en el període 23 juny-31 d'agost l'arribada de vols internacionals s'ha incrementat un 1%, i la previsió per al període setembre-octubre és el d'un creixement de l'1,6%.⁹ La caiguda dels principals emissors europeus (excepte l'espanyol) és compensada per un creixement superior al 10% del mercat dels Estats Units, que es tradueix també en una bona previsió en l'augment d'ingressos.
- una enquesta duta a terme entre els principals operadors turístics mostra també un consens en el fet que durant la tardor s'experimentarà un creixement, tot i que amb xifres moderades.¹⁰

⁹ Osservatorio Nazionale del Turismo: "[Monitoraggio ENIT. Estate 2018 e previsione autunno](#)"

¹⁰ Ídem.

5.3 Grècia

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Banc Mundial.

Grècia ha viscut des de l'any 2013 un intens increment en l'arribada de turistes internacionals que ha portat actualment a estar en vies de doblar la xifra de 2009, l'any en què es van registrar les dades més baixes des de l'inici de la crisi econòmica del país.

El creixement interanual de l'any 2016 va ser d'un 5%, que es va doblar el 2017 en arribar gairebé al 10%, i ha arribat a l'11,5% els primers mesos de 2018.

Grècia

	% de variació interanual de les dades trimestrals				
	2017-T1	2017-T2	2017-T3	2017-T4	2018-T1
Arribada de turistes internacionals	-1,8	9,0	12,2	5,9	12,8
Ingressos per turisme internacional	-9,2	8,7	12,6	12,9	13,8

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del "World Tourism Barometer. Volume 16, Issue 3 (June 2018)" elaborat per l'UNWTO.

Entre els motius de l'increment del turisme estranger a Grècia trobem la seva competitivitat a nivell de preus en els establiments d'allotjament que, tret de les illes de Mykonos i Santorini, són dels més baixos d'Europa a excepció dels de Turquia.

Grècia no ha escatimat esforços en millorar els serveis i, després de centrar-se durant dècades en el model de sol i platja, la indústria turística s'ha diversificat i ha treballat molt el producte per a la desestacionalització de la destinació.

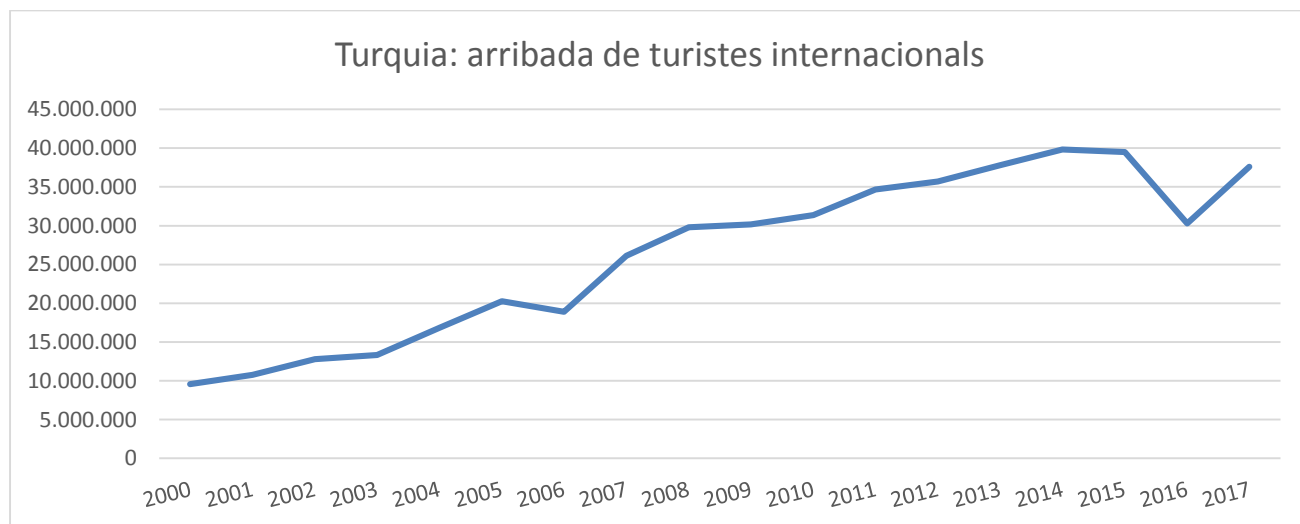
Analitzant l'estructura de la demanda del país hel·lènic trobem que les xifres que aboquen els aeroports regionals mostren augments significatius respecte el 2017: així el mercat alemany ha crescut un 34%, el britànic un 13%, el polonès un 56%, l'italià un 14% i el francès un 34%. D'aquestes dades de creixement s'exceptua el mercat rus que ha disminuït en un 8% respecte l'any anterior, un mercat que enguany ha optat per Turquia donada la devaluació de la lira.

En aquesta caracterització de la demanda cal fer esment a l'augment del mercat asiàtic, un mercat provinent de classes mitjanes altes que cerca productes de luxe (celebració de festes i casaments) al país i les illes hel·lèniques. Les reserves des de la Xina han incrementat de manera extraordinària respecte un any anterior d'ençà l'obertura de vols directes entre Atenes i Pequín el passat mes de setembre de 2017.

→ **Previsió:**

Les primeres dades del segon semestre segueixen confirmant xifres importants d'increment: les arribades acumulades a mes de juny eren un 19,1% superiors a les de l'any anterior, amb forts increments dels principals emissors europeus (augment del 38,9% dels turistes alemanys, un 11% en els cas dels francesos i un 10,5% en els anglesos).¹¹

5.4 Turquia

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Banc Mundial.

Entre els anys 2006 i 2015 Turquia va doblar l'arribada de turistes internacionals, passant dels 20 als 40 milions.

La sotragada del 2016, amb la pèrdua de gairebé deu milions de turistes (després de diversos atemptats terroristes i un fallit cop d'estat) està en vies de ser superada i és de preveure que el 2018 pugui acabar amb una xifra superior als 40 milions de turistes, si es segueixen confirmant les taxes de creixement actuals.

Turquia

	% de variació interanual de les dades trimestrals				
	2017-T1	2017-T2	2017-T3	2017-T4	2018-T1
Arribada de turistes internacionals	-6,2	29,4	47,3	25,6	35,1
Ingressos per turisme internacional	-16,4	9	39,7	27,1	29,9

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del "World Tourism Barometer. Volume 16, Issue 3 (June 2018)" elaborat per l'UNWTO.

Les xifres de les autoritats nacionals turques estan confirmant per al segon trimestre de 2018 un creixement del 24,9% en el nombre de turistes i un 30,1% en l'increment dels ingressos.¹² Són xifres que portarien cap a una possible repetició dels resultats del 2017, entorn del 25%.

La declaració per part de les autoritats turques de l'any 2018 com l'*Any del turisme entre Xina i Turquia*¹³ ha provocat un augment del 86% de l'arribada de turistes xinesos. Si bé es partia de cotes no molt significatives, sí que representa un èxit en la captació del creixent mercat xinès, i ha permès l'arribada de 250.000 turistes fins al mes d'agost (xifra que supera els 180.000 arribats a Catalunya en el mateix període).

¹¹ Bank of Greece: "[Developments in the balance of travel services: June 2018](#)"

¹² Turkish Statistical Institute: "[Tourism Statistics, Quarter II: April-June, 2018](#)"

¹³ European Travel Commission: "[European Tourism in 2018: Trends and Prospects](#)"

Malgrat que Rússia segueix sent el principal motor del creixement (al mes d'agost ja havia superat els 4 milions de turistes, amb un creixement del 25%), Turquia està aconseguint diversificar els mercats emissors amb una important arribada de turistes del mercat britànic (+36%), holandès (+27%), francès (+25%) i alemany (+19%), que conjuntament aporten 1 de cada 5 turistes:

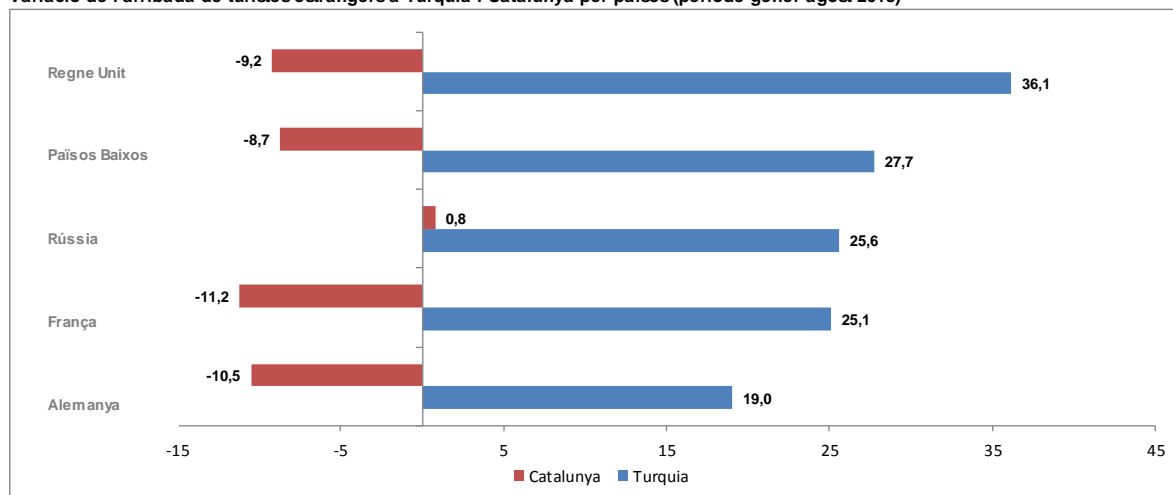
Arribada de visitants estrangers a Turquia. Principals països emissors (període gener-agost 2018)

	Nombre de visitants estrangers	% de variació interanual
Rússia	4.186.512	25,6
Alemanya	2.976.266	19,0
Regne Unit	1.576.339	36,1
Iran	1.507.787	-3,3
Geòrgia	1.443.427	-9,6
Bulgària	1.405.199	23,8
Ucraïna	1.000.636	6,7
Holanda	745.960	27,7
Iraq	741.951	22,3
Azerbaidjan	592.499	12,8
Aràbia Saudita	585.885	19,2
França	537.411	25,1

Font: Ministeri de Cultura i Turisme de la República de Turquia

Resulta interessant contraposar aquest augment dels principals emissors europeus cap a la destinació turca amb la minoració de l'arribada a Catalunya dels turistes d'aquests mateixos països:

Variació de l'arribada de turistes estrangers a Turquia i Catalunya per països (període gener-agost 2018)

Font: Ministeri de Cultura i Turisme de la República de Turquia, i Observatori del Treball i Model Productiu de la Generalitat de Catalunya

Els preus hotelers a Turquia s'han mantingut estables el darrer any, i a uns nivells enormement competitiu atesa la qualitat i sofisticació de part de l'oferta hotelera del país.

Mitjana de preus hotelers

	2T 2018	2T 2017	% variació
Barcelona	130 €	135 €	-3,7%
Milà	125 €	119 €	5,0%
Niça	121 €	117 €	3,4%
Roma	115 €	114 €	0,9%
Atenes	114 €	106 €	7,5%
Marsella	92 €	82 €	12,2%
Istambul	74 €	73 €	1,4%

Font: resultats de l'HRS Hotel Price Radar reportats pel web tendancehotellerie.fr

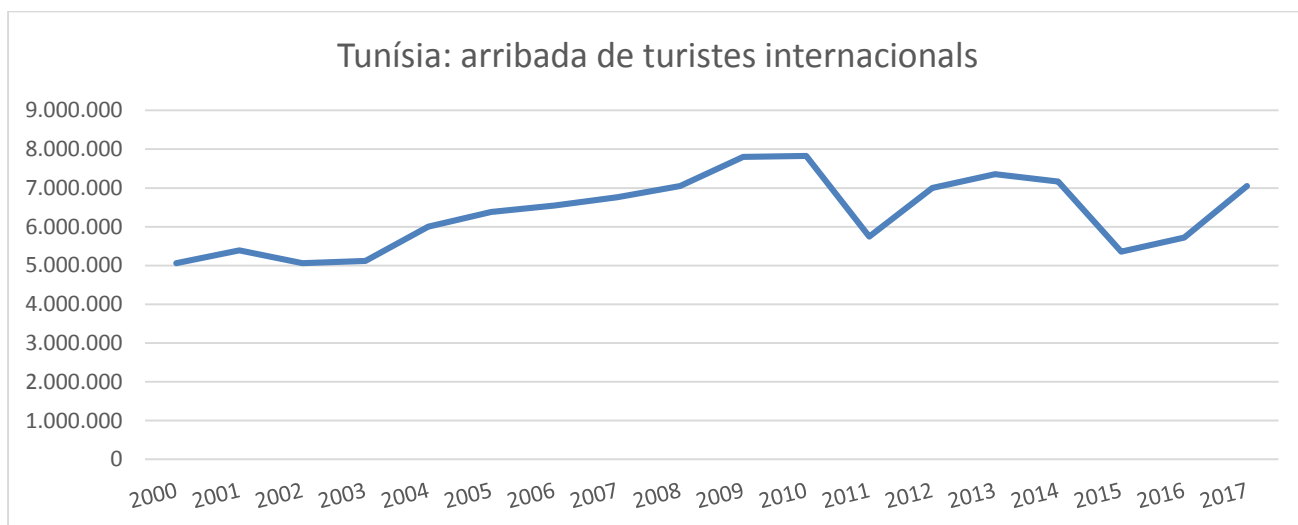
Una anàlisi dels preus del tercer trimestre situa els preus de la costa turca fins un 50% més barats que els de la Costa Brava en el segment de tres estrelles.¹⁴

La connectivitat aèria de Turquia ha experimentat un creixement enorme els darrers 5 anys en connectivitat directa: Istanbul (64%), Antalya (45%) i Balikesir (1.050%). Com a hub, Istanbul s'ha situat en la 4a posició europea, molt per davant de Barcelona (20a posició).¹⁵

→ Previsió:

La major obertura als mercats europeus (a més dels emissors tradicionals, Polònia ha augmentat un 129% l'arribada de turistes i en 8 mesos gairebé arriba al mig milió), la major percepció d'estabilitat política i la depreciació de la lira turca, que va arribar al màxim el mes d'agost, podria afavorir que durant la segona meitat de l'any sigui la destinació escollida per turistes sense reserves anticipades i així es confirmi el lideratge de Turquia en l'increment de la captació de turistes internacionals a la regió mediterrània.

5.5 Tunísia

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Banc Mundial.

Tunísia, juntament amb Egipte, són els països en els quals les tensions geopolítiques més han llastat l'arribada de turistes internacionals. El 2015 es va patir la caiguda més forta (després d'uns atemptats terroristes que van provocar una setantena de morts), i es va perdre fins a un terç dels 7,8 milions de turistes arribats el 2010.

¹⁴ Mabrian: "[Turquia: hasta un 73% más barata que los principales destinos vacacionales de España](#)"

¹⁵ Airport Councils International: "[Airport Industry Connectivity Report 2018](#)".

Tunísia

	% de variació interanual de les dades trimestrals				
	2017-T1	2017-T2	2017-T3	2017-T4	2018-T1
Arribada de turistes internacionals	34,2	25,8	19,3	21,2	19,2
Ingressos per turisme internacional	8,5	10,2	24,9	19,6	22,5

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del "World Tourism Barometer. Volume 16, Issue 3 (June 2018)" elaborat per l'UNWTO.

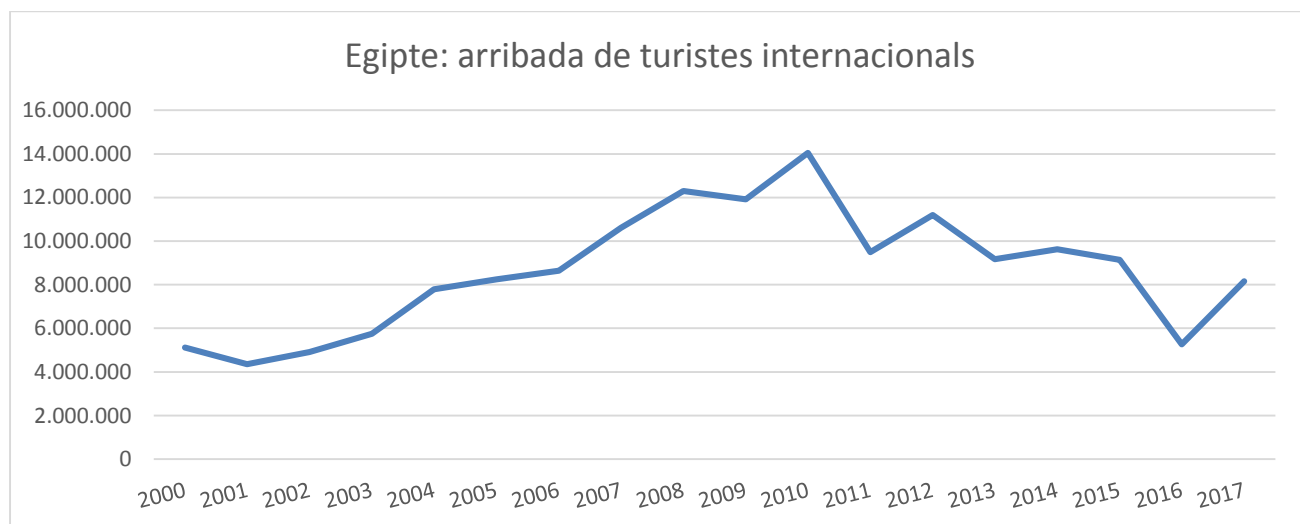
El 2018 grans operadors com Thomas Cook o TUI estan recuperant les destinacions tunisianes per primera vegada des del 2015. La previsió és que el mercat francès intermediat, tradicionalment el més important mercat europeu del país, augmenti aquest estiu un 110% (mentre que els paquets turístics cap a l'Espanya peninsular caurien un 14%).¹⁶

→ Previsió:

Les xifres properes al 20% del primer trimestre de 2018 estan sent superades per unes dades del segon trimestre que portarien a un augment acumulat en l'arribada de turistes del 26%.¹⁷

- la confirmació de les xifres d'augment del 20-25% portaria a batre el rècord històric d'arribada de turistes, i de fet la ministra competent ja ha anunciat la superació dels 8 milions de turistes durant el 2018.¹⁸
- l'augment s'explica sobretot pel bon comportament dels mercats francesos, alemanys i russos,¹⁹ mentre que el turisme britànic estaria molt lluny encara de recuperar les xifres de 2015, ja que actualment estan encara sis vegades per sota de la xifra que havien assolit.²⁰ L'aixecament de les restriccions de viatge que havien imposat la majoria de nacions europees (principalment el Regne Unit, Alemanya i Itàlia) ha afavorit part de la demanda que ha escollit aquesta destinació. El 60% de la demanda turística a Tunísia és europea però cal apuntar a la caracterització d'aquesta demanda que des del 2016 és Algèria qui està incrementant en bona mesura gran part del turisme estranger que rep el país en qüestió i que, en alguns còmputos d'afluència, es poden incloure moviments poblacionals de retorn al país.

5.6 Egipte

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Banc Mundial.

¹⁶ Syndicat des Entreprises du Tour Operating: "[Tendances de la Saison Été 2018](#)"

¹⁷ Hosteltur: "[Túnez registra un 26% más de turistas en el primer semestre](#)"

¹⁸ African Manager: "[Tunisia eyes 8 million tourists in 2018 \(Salma Elloumi\)](#)"

¹⁹ Hosteltur: "[Túnez registra un 26% más de turistas en el primer semestre](#)"

²⁰ Destination Tunisie: "[Le retour des Britanniques encore loin des chiffres d'avant 2015](#)"

L'any 2016 Egipte va tocar fons i es va situar per sota de les xifres d'arribades de turistes de l'any 2003, amb un mínim de 5,3 milions de turistes (l'any 2015 s'havia produït l'atemptat a l'avió rus que va provocar 225 morts). La recuperació es va iniciar de manera fulgurant el 2017, amb taxes rècord de creixement superiors al 50%.

El 2018 s'ha iniciat amb un increment del 33%, que segueix sent el més alt de la regió (junt amb Turquia).

Egipte

	% de variació interanual de les dades trimestrals				
	2017-T1	2017-T2	2017-T3	2017-T4	2018-T1
Arribada de turistes internacionals	51,0	53,8	55,0	54,0	nd
Ingressos per turisme internacional	128,3	201,5	255,7	176,4	nd

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del "World Tourism Barometer. Volume 16, Issue 3 (June 2018)" elaborat per l'UNWTO.

La connectivitat aèria del país està en clares vies de recuperació després que les autoritats egípcies hagin fet un esforç per augmentar la seguretat dels aeroports i els principals punts turístics. Rússia ha reobert el trànsit des de gener de 2018, s'han obert noves connexions amb Itàlia i la prohibició de vols directes a Xarm el-Xeikh només és mantinguda pel Regne Unit.

→ Previsió:

- les primeres dades del primer semestre mostrarien un increment del 77% dels ingressos després d'haver superat els 5 milions de turistes (igualant en mig any les xifres de l'any 2016 sencer), xifres que seguirien sent extraordinàries per a la mitjana de la regió.²¹

6. Conclusions

Les xifres presentades i analitzades mostren que l'arribada de turistes estrangers està creixent durant el 2018 amb xifres de dos dígit a la majoria dels països de la conca mediterrània. Val a dir però que l'anàlisi realitzat s'ha fet sense poder considerar encara la part de l'estiu 2018, element que cal tenir present.

Hem pogut observar una tendència de creixement d'abast regional i no limitada als països que els darrers anys han patit inestabilitat política (si bé Turquia i Egipte, que el 2016 havien patit molt fortes caigudes, són també ara els països amb creixements més elevats, superiors al 30%).

Els grans països de l'arc occidental de la mediterrània són els que estan registrant unes taxes de creixement més moderat: Espanya un 2,3% i Itàlia un 0,3%. Malgrat que França presenta un creixement d'un 11%, les xifres esperades a la Costa d'Atzur estarien en canvi en la línia del 3%, que és la xifra que la European Travel Commission preveu per als països del sud d'Europa per als anys 2019 i 2020.

Entre els factors que expliquen aquests dos comportaments clarament podríem trobar:

- Les importants diferències de preus entre les destinacions, tant pel disseny d'estratègies agressives en la fixació de preus com pel resultat de devaluacions monetàries en alguns dels països no europeus.
- L'increment de la connectivitat aèria en molts països de la regió.
- Algunes estratègies governamentals per donar suport (finançar) el sector turístic com a mitjà per assolir l'efecte multiplicador desitjat sobre l'economia del país.
- La diversificació de l'oferta i l'explotació de recursos tradicionalment no destinats a la promoció turística i estratègies de desestacionalització de l'activitat turística.

²¹ Tourism Review News: "[Tunisia and Egypt: Tourism sector ends seven years of frustration](#)".